

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Puławska 148 / 150
02-624 Warszawa
www.nszzp.pl

tel. 47 72 135 30;
47 72 122 85;
e-mail: zgnszzp@onet.pl

Warszawa, 28 sierpnia 2024 roku

ZZ - 123/2024

Rafał Jankowski
Przewodniczący Zarządu Głównego
Niezależnego Samorządnego Związku
Zawodowego Policjantów

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku
PETYCJA

W przedmiocie zmiany prawa – podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie dotyczącym sposobu finansowania polskiej Policji poprzez powiązanie budżetu Policji z produktem krajowym brutto (PKB).

Niniejszą petycją zwracam się z wnioskiem o zmianę modelu finansowania polskiej Policji poprzez wprowadzenie systemu, w którym budżet tej formacji będzie powiązany z produktem krajowym brutto (PKB) Polski. Wniosek ten opieram o analizę dotychczasowych problemów wynikających z obecnego systemu finansowania, wynikach pracy Najwyższej Izby Kontroli (NIK)¹ oraz pozytywnych skutkach jakie tożsamy rozwiązanie finansowe przyniosło w odniesieniu do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Obecny system finansowania polskiej Policji oparty jest na corocznych ustaleniach budżetowych, które często nie odzwierciedlają rzeczywistych potrzeb operacyjnych i inwestycyjnych tej formacji. Taki model prowadzi do licznych problemów m.in. takich jak:

1. Niestabilność finansowania

Niestabilność i nieprzewidywalność corocznych budżetów uniemożliwia długoterminowe planowanie inwestycji oraz realizację strategicznych celów operacyjnych. Policja często zmuszona jest do reagowania na bieżące potrzeby kosztem długofalowych projektów i modernizacji. Prowadzi

¹ Wystąpienie Pokontrolne P/24/001 z dnia 24 kwietnia 2024 roku – Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez Komendanta Głównego Policji w ramach części 42 - Sprawy wewnętrzne oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Policji, https://www.nik.gov.pl/kontrolne/wyniki-kontroli-nik/pobierz,kpb~p_24_001_202404091009501712650190~id5~01,typ,k.pdf, [dostęp: 04.08.2024], Analiza wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki10ka.nsf/0/4CDC0860783BB2BCC1258B3C004364D2/%24File/464.pdf> [dostęp: 04.08.2024].

to do konieczności podejmowania działań ad hoc, które są mniej efektywne i bardziej kosztowne niż systematyczne, planowane działania. Długofalowe planowanie jest kluczowe dla skutecznego zarządzania zasobami i realizacji kompleksowych projektów modernizacyjnych, które wymagają znacznych nakładów finansowych oraz czasu. Nadto, przekazane w odpowiedzi na wniosek wystosowany przez NSZZ Policjantów przez Biuro Finansów KGP (pismo L.dz. Gw-1103/24 z dnia 20 sierpnia 2024 r.) informacje dotyczące budżetu Policji wskazują, że nie tylko planowanie budżetu jest wadliwe, ale również jego wykonanie. Z danych tych wynika, że nie każda zmiana dokonana zarówno w budżecie podstawowym Policji czy innych źródłach finansowania (m.in. środki z UE, PMP, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, specustawy Covidowej czy ustaw mających sfinansować zabezpieczenie granic z Ukrainą i Białorusią) była zmianą zwiększającą ilość środków pozostających w dyspozycji Policji. Minister Finansów corocznie przekazywał środki przyznane Policji na inne cele, pomniejszając w ten sposób budżet Policji. Dokonywał tych zmian nie zważając na fakt, że Policja przechodziła w kolejny rok budżetowy ze „starymi” zobowiązaniami, płacąc przy tym znaczące odsetki za opóźnienie.

Nieterminowe wywiązywanie się Policji ze zobowiązań finansowych kompromituje ją jako wiarygodnego partnera w obrocie gospodarczym. Jest to szczególnie kłopotliwe jeśli chodzi o zakupy czy inwestycje realizowane w trybie zamówień publicznych. Jak słusznie zauważyła NIK, takie ustawy jak PMP nie rozwiązują problemu niedofinansowania Policji. Niedościgany jest więc nie tylko budżet podstawowy czy wspomniany Program Modernizacji Policji ale Fundusz Wsparcia Policji (FWP), na który trafiają środki np. z jednostek samorządu terytorialnego na zakup m.in. radiowozów. Zgodnie z obowiązującą zasadą komendanci miejscy i powiatowi „załatwiają” pieniądze w samorządach w wysokości pokrywającej 50% zakupu radiowozu. Brakującą połowę ma sfinansować Policja, ale ma z tym poważne problemy, więc konieczne stają się korekty w FWP. Radiowozy nabywane z wykorzystaniem tego funduszu to oczywiście nie jest jedyny jego cel.

Istotne jest to, że większość problemów finansowych Policji wcale nie wynika z okoliczności trudnych do przewidzenia (takich jak: wprowadzenie w ciągu roku budżetowego stanu pandemii Covid-19 lub wybuchu wojny na Ukrainie), wynikają one z okoliczności, które można przewidzieć już na etapie projektowania ustaw „specjalnych”, nakładających na Policję dodatkowe zadania (przyszłoroczna prezydencja w Radzie Unii Europejskiej, wcześniejsze szczyty państw NATO czy imprezy sportowe, ale również łatwo przewidywalna liczba nadgodzin i kosztów osobowych związanych z wysyłaniem policjantów do zabezpieczania wschodniej granicy albo potrzeby szkoleniowe), takie koszty były i są łatwe do przewidzenia. Powyższego dowodzi m.in. brak pełnego pokrycia finansowego na dostosowanie struktury Policji do aktualnych potrzeb, jakich wymaga zmieniająca się struktura przestępczości. Za przykład może posłużyć wyodrębnione z centralnej struktury Centralne Biuro do Zwalczania Cyberprzestępczości zajmujące się tak poważnym zadaniem, jakim jest zwalczanie cyberprzestępczości. Trudno uwierzyć, że zaplanowanie odpowiednich środków na ten cel wciąż stwarza

problem i wymaga corocznego przesuwania środków z innych (również niedofinansowanych!) pozycji budżetowych.

W zakresie decyzji Ministra Finansów zmniejszających budżet Policji w poszczególnych latach zastanawiający jest fakt, że pieniądze Policji przesuwane były np. do planu Straży Granicznej, PSP, SOP, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, na Fundusz Przeciwdziałania Covid-19 czy nawet na uzupełnienie planu finansowego Zakładu Emerytalno-Rentowego. Mechanizm ten nie działał jednak w drugą stronę, czyli w sytuacjach, gdy to Policja wykonywała niekoniecznie swoje zadania czy ponosiła koszty, które powinny ponosić np. Sądy lub Prokuratura. Mowa m.in. o kosztach powoływania biegłych w postępowaniach przygotowawczych czy potężnych kosztach konwojowania osób skazanych i podejrzanych, na zaspokajanie których Policja nigdy nie otrzymywała stosownego pokrycia.

W latach 2021-2023 z uwagi na niedofinansowanie budżet Policji był wielokrotnie zmieniany. Liczba zmian budżetu w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- **2021 rok:** 105 decyzji Ministra Finansów oraz 18 decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (deficyt na etapie planowania 1 902 301 000 zł),
- **2022 rok:** 169 decyzji Ministra Finansów oraz 20 decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (deficyt na etapie planowania 1 940 911 000 zł),
- **2023 rok:** 146 decyzji Ministra Finansów oraz 16 decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (deficyt na etapie planowania 1 940 911 000 zł),
- **2024 rok do dnia 30 czerwca:** 37 decyzji Ministra Finansów oraz 16 decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W roku bieżącym faktyczny deficyt może wynieść ponad 3 mld zł, bowiem już w lipcu Komendant Główny Policji złożył do Ministra Finansów wniosek o zwiększenie budżetu o kwotę przekraczającą 1,7 mld zł.

Z niniejszego zestawienia wynika, że budżet Policji zmieniany jest średnio 10 do 15 razy w miesiącu - tak częste zmiany i co należy podkreślić obejmujące znaczne kwoty świadczą o chronicznym niedofinansowaniu Policji i uniemożliwiają racjonalne gospodarowanie tak rozchwianym budżetem, co w konsekwencji prowadzi do gospodarki finansowej polegającej na „gaszeniu pożarów”.

2. Niedofinansowanie

Policja regularnie boryka się z deficytem środków na podstawowe potrzeby operacyjne, co negatywnie wpływa na jakość i skuteczność jej działań. Brak środków uniemożliwia także właściwe utrzymanie i modernizację sprzętu oraz infrastruktury i dodatkowo ogranicza zdolności operacyjne Policji.

Przekazane przez Biuro Finansów KGP informacje świadczą o tym, że pieniędzy w Policji brakuje na wszystko. Od uposażeń, funduszy motywacyjnych, świadczeń pieniężnych należnych funkcjonariuszom pełniącym służbę i odchodzącym na emerytury, koszty generowane w ramach zadań zleconych Policji doraźnie lub przez inne ustawy, inwestycje i zakup sprzętu.

Niedofinansowanie prowadzi do sytuacji, w której Policja nie jest w stanie realizować wszystkich swoich ustawowych zadań na odpowiednim poziomie. Niniejsze bezpośrednio wpływa na poziom bezpieczeństwa publicznego.

3. Ograniczenia kadrowe

Niewystarczające fundusze sprawiają, że służba w Policji nie jest atrakcyjna ze względów finansowych, co skutkuje niedostateczną liczbą funkcjonariuszy. Brakuje również pieniędzy na ich właściwe wyszkolenie. Braki kadrowe prowadzą do przeciążenia funkcjonariuszy, co z kolei może wpływać na obniżenie jakości ich pracy oraz morale. W praktyce oznacza to, że Policja nie jest w stanie skutecznie odpowiadać na wszystkie zgłoszenia oraz prowadzić działań prewencyjnych i operacyjnych na odpowiednim poziomie.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na dotychczasowy (wadliwy) sposób wykorzystywania środków pochodzących z niepełnego zatrudnienia. Z przekazanego rozliczenia przedmiotowych środków w roku bieżącym (pismo Dyrektora Biura Prawnego KGP, L.dz. POP-2450/2279/2024/KR z dn. 12 sierpnia 2024 r.) wynika, że jedynie niewielka ich część przeznaczana jest na cel zgodny z ustawowym przeznaczeniem, czyli trafia do policjantów obciążonych dodatkowymi zadaniami z powodu wakatów. Biorąc pod uwagę liczbę wakatów utrzymujących się w ciągu roku, „oszczędności” z tego tytułu w bieżącym roku oscylować mogą w granicach 1,5 mld złotych (kwota bazowa 2 088,77 zł x wielokrotność koty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie policjantów 4,229 x 14 tys. wakatów x 12 miesięcy = 1 484 012 599,44 zł). Pieniądze te powinny trafić do policjantów obciążonych dodatkowymi zadaniami, a nie służyć do łatania źle zaplanowanego budżetu Policji.

Niewątpliwie i ta kwestia wymaga doregulowania w taki sposób, żeby całość środków z niepełnego zatrudnienia była przekazywana na zwiększenie funduszu nagród.

4. Niedoinwestowanie infrastruktury

Brak środków finansowych wpływa negatywnie na stan techniczny infrastruktury oraz wyposażenia - zagraża to bezpieczeństwu funkcjonariuszy i obywateli. Wiele jednostek Policji funkcjonuje w warunkach niespełniających standardów bezpieczeństwa i higieny pracy. Niewłaściwe warunki służby wpływają nie tylko na zdrowie i bezpieczeństwo funkcjonariuszy, ale również na ich efektywność oraz morale. Modernizacja infrastruktury jest niezbędna do zapewnienia odpowiednich warunków służby oraz skutecznego wykonywania zadań przez Policję.

5. Brak możliwości modernizacji – Policja nie nadąża za przestępcami

Dynamicznie zmieniające się zagrożenia wymagają ciągłej modernizacji sprzętu i procedur, co jest utrudnione przy niestabilnym finansowaniu. Bez stałego strumienia finansowania Policja nie jest w stanie nadążać za nowoczesnymi technologiami i metodami działania przestępców. W rezultacie Policja staje się mniej skuteczna w zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości, co bezpośrednio wpływa na poziom bezpieczeństwa publicznego.

Kontrola wykonania budżetu Policji przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli (NIK) w 2023 roku potwierdziła powyższe problemy. W raporcie z kontroli wskazano na liczne nieprawidłowości oraz niedociągnięcia wynikające z niewystarczającego finansowania Policji. Kluczowe wnioski z kontroli to:

a. Brak środków na realizację podstawowych zadań

Policja nie dysponuje wystarczającymi funduszami na realizację swoich ustawowych obowiązków, co prowadzi do ograniczenia ich efektywności. NIK zwróciła uwagę na liczne przypadki, w których brak środków finansowych uniemożliwiał skuteczne przeprowadzenie działań operacyjnych. W rezultacie Policja nie jest w stanie w pełni realizować swoich zadań, co wpływa na poziom bezpieczeństwa publicznego.

b. Problemy z wyposażeniem

Policja boryka się z niedoborem nowoczesnego sprzętu, co ogranicza jej zdolność do skutecznego działania w sytuacjach kryzysowych. Raport NIK podkreśla potrzebę modernizacji wyposażenia policyjnego, w tym środków transportu, sprzętu informatycznego oraz środków ochrony osobistej. Nowoczesne wyposażenie jest kluczowe dla skutecznego wykonywania zadań przez Policję, w tym dla reagowania na sytuacje kryzysowe oraz zwalczania przestępczości.

Dowodem niedoszacowania budżetu Policji są wielokrotne jego zmiany w ciągu roku budżetowego. Niewątpliwie częste zmiany budżetu wpływają negatywnie na efektywność działań operacyjnych oraz planowanie strategiczne, co dodatkowo potwierdza konieczność wprowadzenia stabilnego i przewidywalnego modelu finansowania. Niestabilność budżetowa uniemożliwia realizację długofalowych planów oraz skuteczne zarządzanie zasobami.

Dodatkowo stałą już praktyką stało się przenoszenie zobowiązań na następny rok tzw. rolowanie wydatków.

Według raportu NIK-u kwota zobowiązań wymagalnych Policji na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosła 11 188 tys. zł w tym 103,1 tys. zł to odsetki wynikające z tytułu nieterminowych płatności za paliwo na rzecz spółki Orlen.

Przenoszenie zobowiązań na kolejne lata budżetowe świadczy o chronicznym niedofinansowaniu oraz braku stabilności finansowej, co uniemożliwia skuteczne planowanie i realizację długoterminowych inwestycji.

Próba ratowania sytuacji finansowej Policji są kolejne Programy modernizacyjne Policji. Jednakże należy pamiętać, że dotychczasowe programy modernizacyjne Policji, takie jak „Program modernizacji Policji na lata 2017-2020” oraz „Program modernizacji Policji na lata 2021-2025”, stanowią rozwiązania doraźne, które nie gwarantują trwałej poprawy warunków pracy i efektywności działań. Celem Programu Modernizacji Policji na lata 2021-2025 jest:

- Modernizacja infrastruktury: Program zakłada rozbudowę i remonty istniejących budynków policyjnych, a także budowę nowych obiektów;

- Zakup nowoczesnego sprzętu: W ramach programu przewidziano zakup nowoczesnego wyposażenia, w tym środków transportu, sprzętu informatycznego oraz środków ochrony osobistej;
- Podniesienie kwalifikacji funkcjonariuszy: Program zakłada zwiększenie nakładów na szkolenia i doskonalenie zawodowe policjantów, aby byli oni lepiej przygotowani do wykonywania swoich obowiązków;
- Poprawa warunków pracy: W ramach programu przewidziano również działania mające na celu poprawę warunków pracy funkcjonariuszy, w tym dostosowanie miejsc pracy do obowiązujących standardów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Bezdiskusyjnie Policja potrzebuje pieniędzy, ale choć Program Modernizacji Policji na lata 2021-2025 przyniósł pewne korzyści, jego efekty są ograniczone przez niestabilność finansowania i brak jego stałych źródeł.

W 2018 roku programom modernizacji służb w tym m.in. Policji przyjrzała się Najwyższa Izba Kontroli. Przeprowadziła ona szczegółową analizę wdrażania Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020. Wyniki tych badań przedstawione zostały w Informacji o wynikach kontroli „Realizacja programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017–2020 (Nr ewid. 18/2019/P/18/038/KPB)”.² Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli „wspieranie formacji podległych MSWiA poprzez ustanawianie różnych programów, w tym programów modernizacji, jest działaniem doraźnym i nie gwarantuje stałego unowocześniania tych służb. W raporcie tym wskazano okoliczności, które jednoznacznie wskazują na to, że taki sposób finansowania Policji jest niewłaściwy.”

Niewątpliwie stabilne finansowanie oparte na PKB zapewniłoby stałe wsparcie dla procesów modernizacyjnych, umożliwiając realizację długoterminowych inwestycji, które są niezbędne do utrzymania wysokiego poziomu gotowości operacyjnej oraz efektywności działań Policji.

Rozważając zasadność powiązania finansowania Policji z PKB nie można również zapominać, że jednym z podstawowych zadań państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego. W pojęciu tym mieści się m.in. nienaruszalność granic, przeciwdziałanie ingerencji w ustrój, jak i zapewnienie bezpieczeństwa każdemu obywatelowi z osobna. W Rzeczypospolitej Polskiej obowiązek ten wynika wprost z ustawy zasadniczej.³ Art. 5 Konstytucji RP stanowi, że „*Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju*”. W celu wypełnienia tej powinności organy państwa zobowiązane są wykorzystać wszelkie posiadane siły i środki.

² <https://www.nik.gov.pl/plik/id,21396,vp,24037.pdf>, [dostęp: 02.08.2024].

³ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej* z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483).

Głównym zadaniem realizowanym przez władzę w obszarze bezpieczeństwa (zarówno zewnętrznego jak i wewnętrznego) jest zapewnienie, aby organy realizujące w imieniu państwa zadania z zakresu bezpieczeństwa sprawnie reagowały na zaistniałe zagrożenia bezpieczeństwa i porządku - w szczególności dla życia i zdrowia obywateli.

Zapewnienie bezpieczeństwa jest zadaniem państwa, stanowi ono jeden z podstawowych warunków „umowy” zawartej pomiędzy państwem a obywatelem.

Policja, natomiast jest wiodąca w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego. Nie wolno zapominać, że w ostatnich latach znacząco wzrosły zadania polskiej Policji, w szczególności w związku z napływem migracji z Ukrainy oraz kryzysem na granicy z Białorusią. Rosnące wyzwania i zagrożenia wymagają odpowiedniego wsparcia finansowego, które umożliwi Policji skuteczne wykonywanie jej zadań. Bez pieniędzy Policja nie będzie w stanie zapewnić właściwego poziomu bezpieczeństwa.

Zastosowanie finansowania Policji analogicznego do finansowania Sił Zbrojnych RP zapewniłoby:

1. Stabilność finansową

Powiązanie budżetu Policji z PKB zapewniłoby stały, przewidywalny poziom finansowania, co umożliwiłoby długoterminowe planowanie i realizację strategicznych celów. Stałe finansowanie pozwoliłoby na uniezależnienie budżetu Policji od zmiennych decyzji politycznych oraz bieżących priorytetów budżetowych.

2. Odpowiednie finansowanie

Stały procent PKB zagwarantowałby, że budżet Policji będzie dostosowany do rzeczywistych potrzeb i wyzwań, przed którymi stoi ta formacja. Takie rozwiązanie umożliwiłoby adekwatne finansowanie zarówno bieżących działań operacyjnych, jak i długoterminowych inwestycji w infrastrukturę i nowoczesne technologie.

3. Poprawę infrastruktury

Stabilne i adekwatne finansowanie pozwoliłoby na inwestycje w infrastrukturę, co poprawi warunki pracy funkcjonariuszy oraz zwiększy ich efektywność. Dzięki stałym nakładom finansowym możliwe byłoby modernizowanie budynków policyjnych, zakup nowoczesnego sprzętu oraz poprawa warunków pracy w jednostkach terenowych.

4. Podnoszenie kwalifikacji

Stałe środki na szkolenia i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy wpłyną pozytywnie na ich kompetencje i zdolność do reagowania na dynamicznie zmieniające się zagrożenia. Regularne szkolenia i kursy doskonalące pozwolą policjantom na podnoszenie swoich umiejętności oraz adaptację do nowych wyzwań.

5. Nowoczesne wyposażenie

Dzięki stabilnemu finansowaniu Policja będzie mogła systematycznie modernizować swoje wyposażenie, co zwiększy jej skuteczność w walce z przestępczością i ochronie bezpieczeństwa

publicznego. Stałe nakłady finansowe umożliwią zakup nowoczesnych środków transportu, sprzętu informatycznego oraz środków ochrony osobistej, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności działań operacyjnych.

6. Zwiększenie efektywności

Stały i adekwatny poziom finansowania pozwoliłby Policji na lepsze planowanie i realizację swoich zadań. Policja mogłaby bardziej efektywnie alokować środki finansowe, planować inwestycje w infrastrukturę oraz realizować programy modernizacyjne.

7. Podniesienie morale funkcjonariuszy oraz konkurencyjności Policji na rynku pracy

Poprawa warunków służby, zwiększenie liczby funkcjonariuszy oraz możliwość regularnych szkoleń wpłyną pozytywnie na morale i zaangażowanie policjantów. Lepsze warunki służby oraz stabilność zatrudnienia przyczynią się do wzrostu zadowolenia z pracy oraz zwiększenia lojalności wobec służby. Jednym z celów zmiany systemu finansowania Policji jest zapewnienie jej odpowiedniej pozycji na rynku pracy. Uposażenia policjantów, podobnie jak wynagrodzenia w przedsiębiorstwach stawiających swoim pracownikom wysokie wymagania i mimo tego nie mających problemu z obsadą stanowisk, winny stać się konkurencyjne. Zarobki powinny być odpowiednio wysokie na początku kariery zawodowej, jak i po osiągnięciu pełnej wysługi emerytalnej. Zmiana systemu finansowania pozwoli na realizację postulatów zgłaszanych nie tylko przez NSZZ Policjantów, ale również oczekiwania samych policjantów i całej kadry kierowniczej. Zakłada ona m.in. wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń na wprowadzenie, którego nie pozwala obecny system finansowania Policji. Chodzi przede wszystkim o to by uposażenie było: po pierwsze podstawowym czynnikiem przyciągającym uwagę osób wchodzących na rynek pracy, a po drugie – zachęciło policjantów do jak najdłuższego pozostania w służbie. Pozostanie funkcjonariuszy w służbie to nie tylko ogromna korzyść z perspektywy samej Policji, która swoją skuteczność buduje na kapitale doświadczenia, ale również ze względu na czynniki demograficzne i słabnącą wydolność powszechnego systemu emerytalnego.

8. Lepsza ochrona obywateli

Nowoczesne wyposażenie oraz wyszkoleni funkcjonariusze zapewnią skuteczniejszą ochronę obywateli przed przestępczością i zagrożeniami. Dzięki stabilnemu finansowaniu Policja będzie w stanie skuteczniej reagować na zagrożenia oraz prowadzić działania prewencyjne i operacyjne na wysokim poziomie.

9. Większa transparentność

Powiązanie budżetu z PKB zwiększy transparentność finansowania Policji, co pozwoli na lepszą kontrolę wydatków oraz efektywne zarządzanie środkami publicznymi. Stałe nakłady finansowe pozwolą na bardziej przejrzyste i odpowiedzialne zarządzanie budżetem, co z kolei wpłynie na zwiększenie zaufania obywateli do Policji.

Stabilne finansowanie oparte na PKB zapewniłoby stałe wsparcie dla procesów modernizacyjnych, umożliwiając realizację długoterminowych inwestycji. Przy tym należy pamiętać, że Policja wydatkuje środki publiczne, wobec tego odbywa się to w reżimie Ustawy Prawo zamówień

publicznych⁴ procedury te są czasochłonne i wymagające długoterminowego planowania, natomiast w sytuacji, gdy zasilenie budżetu pojawia się na ostatnią chwilę - racjonalne i gospodarne wydatkowanie przydzielonych środków jest technicznie niewykonalne.

Ponadto nie można zapominać, że głównym zadaniem Komendanta Głównego Policji, wojewódzkiego/stołecznego, miejskiego, rejonowego/powiatowego jest dbałość o zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, a przy tak niepewnym finansowaniu to kłopoty finansowe formacji absorbują ich w znacznym stopniu. Stabilne finansowanie pozwoliłoby kierownikom na skoncentrowaniu się na rzeczywistych potrzebach operacyjnych, a nie na nieustannym poszukiwaniu dodatkowych środków m.in. u włodarzy miast i powiatów.

Przykład wojska pokazuje, że powiązanie budżetu z PKB może przynieść pozytywne rezultaty. Wojsko Polskie, dzięki stabilnemu i przewidywalnemu finansowaniu, jest w stanie realizować długoterminowe inwestycje, modernizować swoje wyposażenie oraz skutecznie reagować na nowe zagrożenia.

Rozważając możliwość i zasadność powiązania finansowania Policji z PKB warto skorzystać z doświadczeń innych europejskich krajów. W Niemczech budżet Policji jest częściowo powiązany z PKB, co pozwala na stabilne finansowanie i długoterminowe planowanie. Dzięki temu niemiecka Policja może skutecznie realizować swoje zadania, modernizować sprzęt oraz prowadzić regularne szkolenia funkcjonariuszy. Francja również stosuje model, w którym budżet służb mundurowych jest stałym elementem w strukturze wydatków państwowych. Pozwala to na zachowanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i gotowości operacyjnej. W Szwecji budżet Policji jest powiązany z rocznymi dochodami państwa, co zapewnia stabilność finansową i możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby i zagrożenia.

Zaproponowane rozwiązanie jest również zgodne z regulacjami UE - analiza przepisów prawa unijnego wskazuje, że możliwe jest wprowadzenie finansowania Policji w powiązaniu z PKB, pod warunkiem, że takie rozwiązanie będzie zgodne z zasadami przejrzystości, efektywności i odpowiedzialności finansowej. Unijne regulacje dotyczące zarządzania finansami publicznymi, takie jak Europejski Semestr,⁵ zalecają stabilność i przewidywalność budżetową, co jest zgodne z proponowanym modelem finansowania Policji.

Podsumowując, powiązanie finansowania polskiej Policji z PKB jest nie tylko konieczne, ale i korzystne z wielu powodów. Stabilność finansowa, poprawa infrastruktury, modernizacja wyposażenia oraz podnoszenie kwalifikacji funkcjonariuszy przyczynią się do zwiększenia efektywności działania Policji i poprawy bezpieczeństwa obywateli.

Postulat powiązania nakładów na funkcjonowanie Policji z Produktem krajowym brutto spotyka się z oporem ze strony wszystkich rządów od momentu transformacji ustrojowej co jest, w ocenie NSZZ

⁴Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 roku (*Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 j.t.*).

⁵<https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/european-semester/>, [dostęp: 04.08.2024].

Policjantów, ze szkodą dla bezpieczeństwa wewnętrznego, Policji oraz Policjantów, którzy jak pokazujemy w petycji ponoszą koszty funkcjonowania formacji.

W związku z powyższym, apeluję o podjęcie działań legislacyjnych mających na celu wprowadzenie stałego finansowania Policji w oparciu o procent PKB. Wierzę, że takie rozwiązanie przyniesie wymierne korzyści zarówno dla Policji, jak i dla całego społeczeństwa.

**Przewodniczący
Zarządu Głównego NSZZ Policjantów**

Rafał Jankowski